

ENERGIA DIN SURSE REGENERABILE

Sursele regenerabile de energie (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia oceanelor, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii) constituie alternative la combustibilii fosili care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de piețele volatile și lipsite de fiabilitate ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze. Legislația UE privind promovarea surselor regenerabile a evoluat în mod semnificativ în ultimii ani. Cadrul de politici viitor pentru perioada de după 2030 este în curs de dezbateri.

TEMEI JURIDIC ȘI OBIECTIVE

Articolul 194 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Politica energetică a UE urmărește promovarea dezvoltării unor noi forme de energie regenerabilă pentru o mai bună aliniere și integrare a obiectivelor privind schimbările climatice în cadrul noii organizări a pieței.

REALIZĂRI

A. Primele măsuri

În urma publicării în 1997 a Cărții albe privind sursele de energie regenerabile ([COM\(1997\)0599](#)), UE și-a stabilit obiectivele ca, până în 2010, o proporție de 12 % din consumul de energie și de 22,1 % din consumul de electricitate să fie generată din surse regenerabile de energie (SRE), în Directiva 2001/77/CE stabilindu-se obiective orientative pentru fiecare stat membru. Absența progreselor în ceea ce privește realizarea obiectivelor pentru 2010 a dus la adoptarea unui cadru legislativ mai cuprinzător.

B. Directiva privind energia din surse regenerabile

Directiva actuală privind energia din surse regenerabile, adoptată prin codecizie la 23 aprilie 2009 (Directiva 2009/28/CE, de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE), a stabilit obiectivul obligatoriu ca, până în 2020, o proporție de 20 % din consumul de energie al UE să provină din SRE. În plus, toate statele membre trebuie să se asigure că, până în 2020, 10 % din combustibilii utilizați în sectorul transporturilor provin din SRE. Directiva a definit, de asemenea, diferite mecanisme pe care statele membre le pot aplica pentru a-și realiza obiectivele (sisteme de sprijin, garanții de origine, proiecte comune, cooperare între statele membre și țările terțe), precum și criteriile de sustenabilitate pentru biocombustibili.

Directiva definește obiective naționale privind energia din surse regenerabile pentru fiecare țară, luând în considerare punctul lor de plecare și potențialul general în ceea ce privește sursele de energie regenerabilă. Aceste obiective variază de la un minimum de 10 % în Malta la un maximum de 49 % în Suedia. Statele membre ale UE stabilesc modul în care prevăd să îndeplinească aceste obiective și foaia de parcurs generală pentru politica lor în materie de energie din surse regenerabile în cadrul unor [planuri naționale de acțiune privind energia din surse regenerabile](#). Progresul înregistrat în îndeplinirea obiectivelor naționale este evaluat din doi în doi ani, atunci când statele membre ale UE publică [rapoartele naționale intermediare](#) privind energia din surse regenerabile.

C. Măsuri viitoare

În comunicarea sa din 6 iunie 2012 intitulată „Energia din surse regenerabile: o prezență majoră pe piața energetică europeană” ([COM\(2012\)0271](#)), Comisia a identificat domeniile în care ar trebui intensificate eforturile până în 2020 pentru ca producția de energie din surse regenerabile să continue să crească în Uniunea Europeană până în 2030 și ulterior. În noiembrie 2013, Comisia a prezentat orientări suplimentare cu privire la sistemele de sprijin pentru energia din surse regenerabile, precum și cu privire la folosirea mecanismelor de cooperare pentru îndeplinirea obiectivelor privind energia din surse regenerabile la costuri cât mai reduse ([COM\(2013\)7243](#)). Comisia a anunțat o revizuire completă a subvențiilor pe care statele membre sunt autorizate să le ofere sectorului energiei din surse regenerabile, preferând ofertele publice, primele fixe și cotele obligatorii în locul tarifelor fixe utilizate în mod obișnuit. Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 ([2014/C 200/01](#)) contribuie la o mai bună definire a noului cadru privind sistemele de sprijin pentru energia din surse regenerabile.

UE a început deja să se pregătească pentru perioada de după 2020 cu scopul de a clarifica din timp regimul prevăzut pentru investitori după 2020. Energia din surse regenerabile joacă un rol-cheie în strategia Comisiei pe termen lung descrisă în comunicarea sa intitulată „Perspectiva energetică 2050” ([COM\(2011\)0885](#)). Proiectele de decarbonizare din sectorul energiei propuse în foaia de parcurs indică atingerea unei proporții a energiilor din surse regenerabile de cel puțin 30% până în 2030. Totuși, foaia de parcurs sugerează și faptul că, în lipsa altor intervenții, după 2020 creșterea în sectorul energiei din surse regenerabile va încetini. În urma publicării în martie 2013 a cărții verzi intitulată „Un cadru pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei” ([COM\(2013\)0169](#)), Comisia, în comunicarea sa din 22 ianuarie 2014 intitulată „Un cadru pentru politica privind clima și energia în perioada 2020-2030#” ([COM\(2014\)0015](#)), a propus să nu se reînnoiască obiectivele naționale obligatorii pentru energia din surse regenerabile după 2020. Un obiectiv obligatoriu - ca 27 % din consumul de energie să provină din SRE - este prevăzut doar la nivelul UE. Comisia se așteaptă ca obiectivele naționale obligatorii privind emisiile de gaze cu efect de seră să stimuleze creșterea în sectorul energiei. Această schimbare de direcție a determinat dezbateri intense cu Consiliul și Parlamentul.

La 30 noiembrie 2016, Comisia a prezentat pachetul de propuneri legislative intitulat „Energie curată pentru toți europenii” ([COM\(2016\)0860](#)), în cadrul unei strategii mai

amplu privind uniunea energetică ([COM\(2015\)0080](#)). Acesta cuprinde o propunere de reformare a Directivei privind promovarea surselor regenerabile de energie (reformare 2016/0382) pentru ca UE să devină un lider la nivel mondial în domeniul SRE și pentru a se asigura că se îndeplinește obiectivul ca, până în 2030, cel puțin 27% din totalul de energie consumată la nivelul UE să provină din surse regenerabile. Propunerea Comisiei de directivă nouă promovează, de asemenea, utilizarea energiei obținute din SRE și urmărește luarea de măsuri în șase domenii diferite:

- implementarea pe scară mai largă a surselor regenerabile de energie în sectorul energiei electrice;
- adoptarea pe scară largă a energiei din surse regenerabile în sectorul încălzirii și răcirii;
- decarbonizarea și diversificarea sectorului transporturilor (cu un obiectiv privind sursele regenerabile de energie pentru 2030 de cel puțin 14 % din consumul total de energie în transporturi);
- capacitatea și informarea consumatorilor;
- consolidarea criteriilor de sustenabilitate ale UE pentru bioenergie;
- asigurarea atingerii obiectivului cu caracter obligatoriu la nivelul UE atât în timp util, cât și în mod eficient din punctul de vedere al costurilor.

Propunerea de reformare a Directivei privind promovarea surselor regenerabile de energie, astfel cum a fost modificată de Comisia pentru industrie, cercetare și energie și de Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară, a fost aprobată cu titlu provizoriu la 14 iunie 2018. Acordul stabilea un obiectiv obligatoriu al UE de 32 % SRE până în 2030. În ceea ce privește sectorul transporturilor, s-a stabilit un obiectiv de 14 % SRE până în 2030, cu o pondere de 3,5 % de biocombustibili avansați și biogaz (1 % până în 2025). În plus, s-a stabilit un plafon de 7 % pentru ponderea de biocombustibili de primă generație în sectorul transporturilor rutiere și feroviare și se are în vedere eliminarea treptată, până în 2030, a uleiului de palmier (și a altor biocombustibili pe bază de culturi alimentare care cresc emisiile de CO₂), prin intermediul unui sistem de certificare. Drepturile consumatorilor în ceea ce privește autoconsumul de SRE au fost consolidate, principiul „eficiența energetică înainte de toate” urmează să devină un principiu director și a fost introdusă o creștere anuală orientativă de 1,3 % pentru SRE în domeniul încălzirii și răcirii. Parlamentul European și Consiliul au adoptat formal textul în decembrie 2018.

D. Politici de sprijin

Adaptarea infrastructurii de electricitate pentru utilizarea pe scară largă a surselor regenerabile de energie se numără printre principalele obiective ale strategiei uniunii energetice (a se vedea și [2.4.7](#) - Politica energetică) și este sprijinită, de asemenea, în Perspectiva energetică 2050 și Pachetul privind infrastructura energetică (a se vedea și: [2.1.9](#) - Piața internă a energiei). Promovarea și dezvoltarea de tehnologii de nouă generație în domeniul surselor regenerabile de energie constituie, de asemenea, unul dintre elementele-cheie ale Planului strategic privind tehnologiile energetice (Planul SET) (a se vedea și [2.4.7](#) - Politica energetică).

E. Aspecte specifice resurselor

1. Biomasa și biocombustibilii

În prezent, UE urmărește două obiective privind biocombustibilii, și anume de a genera 10 % din combustibilii destinați transportului din SRE până în 2020 [Directiva privind energia din surse regenerabile (2009/28/CE)] și de a impune furnizorilor de combustibili să reducă cu 6 % intensitatea emisiilor de gaze cu efect de seră a combustibililor lor până în 2020 [Directiva privind calitatea carburanților (2009/30/CE)]. În comunicarea sa din 22 ianuarie 2014 intitulată „Un cadru pentru politica privind clima și energia în perioada 2020-2030# (COM(2014)0015), Comisia a propus abandonarea acestor două obiective după 2020. Această schimbare este legată de incertitudinea privind modalitatea de a reduce efectul indirect al emisiilor legate de schimbarea utilizării terenurilor asociate biocombustibililor.

În 2015, Directiva privind energia din surse regenerabile și Directiva privind calitatea carburanților au fost revizuite pentru a recunoaște și a atenua impactul negativ asupra mediului pe care producția de biocarburanți o poate avea în ceea ce privește schimbarea indirectă a utilizării terenurilor și emisiile de gaze cu efect de seră conexe^[1]. Prin urmare, ponderea energiei generate de biocarburanții produși pe bază de culturi de cereale și de alte culturi bogate în amidon, de culturi de plante zaharoase și de plante oleaginoase, precum și de culturi cultivate drept culturi principale pe terenuri agricole în primul rând în scopuri energetice nu ar trebui să fie mai mare de 7 % din consumul final de energie în transporturi în statele membre în 2020.

În urma publicării criteriilor facultative pentru biomasă în februarie 2010 (COM(2010)0011), Comisia a decis să revizuiască măsurile, să evalueze succesul recomandărilor sale inițiale și să hotărască dacă în viitor va fi necesar să se adopte norme obligatorii. Propunerea Comisiei din noiembrie 2016 de revizuire a [Directivei privind energia din surse regenerabile \(COM\(2016\)0767\)](#) include criterii actualizate de sustenabilitate pentru biocarburanții utilizați în transport și biolichide, precum și pentru combustibilii solizi și gazoși din biomasă folosiți pentru producerea energiei termice și electrice. Propunerea include un obiectiv secundar de 3 % pentru biocombustibilii avansați. Cu toate că se menține actualul plafon de 7 % pentru biocombustibilii de primă generație, se introduce o obligație la nivelul UE ca furnizorii de combustibili să furnizeze o anumită cotă (6,8 %) de combustibili din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, precum și o extindere a domeniului de aplicare a criteriilor de sustenabilitate ale UE pentru bioenergie (pentru a include biomasa și biogazul utilizate la încălzire și răcire și la producerea de energie electrică).

2. Energia eoliană offshore și energia oceanelor

În contextul celei de a doua revizuirii strategice a politicii energetice din noiembrie 2008, la 13 noiembrie 2008, Comisia a publicat o comunicare intitulată „Energia eoliană offshore: Acțiuni necesare pentru realizarea obiectivelor politicii energetice pentru anul

---

[1]Directiva (UE) 2015/1513 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 de modificare a Directivei 98/70/CE privind calitatea benzinei și a motorinei și de modificare a Directivei 2009/28/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 239, 15.9.2015, p. 1).

2020 și ulterior” ([COM\(2008\)0768](#)), cu scopul de a promova dezvoltarea energiei eoliene maritime și offshore în UE.

La 20 ianuarie 2014, Comisia a stabilit un plan de acțiune pentru a sprijini dezvoltarea exploatarei energiei oceanelor, inclusiv a energiei generate de valuri, a energiei mareelor, a conversiei energiei termice și a energiei gradientului de salinitate [în comunicarea sa intitulată „Energia albastră - Acțiuni necesare pentru valorificarea potențialului exploatarei energiei oceanice în mările și oceanele europene până în 2020 și ulterior” ([COM\(2014\)0008](#))].

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul European a pledat în permanență în favoarea SRE și a subliniat importanța stabilirii de obiective obligatorii pentru anul 2020^[2] și, mai recent, pentru 2030. În februarie 2014 Parlamentul a adoptat o rezoluție^[3] prin care critică propunerile Comisiei referitoare la cadrul privind clima și energia pentru 2030 ca fiind limitate și lipsite de ambiție. Parlamentul a solicitat impunerea obligației ca 30 % din consumul de energie la nivelul UE să provină din surse regenerabile de energie, iar această obligație va trebui să fie realizată prin obiective naționale individuale cu caracter obligatoriu. Parlamentul a solicitat și prelungirea după anul 2020 a obiectivelor privind combustibilii pentru transport.

În plus, Parlamentul a solicitat în trecut instituirea pe termen lung a unui sistem de stimulente pentru SRE la scara întregii UE^[4], pledând, totodată, pentru sprijinirea tehnologiei rețelelor inteligente^[5]. De asemenea, Parlamentul a invitat în numeroase rânduri Comisia să propună un cadru juridic pentru sursele regenerabile de energie pentru încălzire și răcire, în vederea creșterii ponderii acestora din producția de energie.

Atunci când a adoptat Directiva privind energia din surse regenerabile, Parlamentul European a consolidat și a clarificat mai multe mecanisme, stabilind, totodată, un sistem care să garanteze într-un mod mai aprofundat sustenabilitatea ecologică a întregii politici. În special, Parlamentul a jucat un rol important în:

- definirea condiționalității obiectivului privind combustibilii pentru transport din surse regenerabile, prin stabilirea unor criterii de sustenabilitate calitative și cantitative pentru biocombustibili (sustenabilitatea socială, drepturile de utilizare a terenurilor, efectele asupra securității alimentare și asupra prețurilor etc.), atrăgând atenția în special asupra problemelor asociate cu schimbarea indirectă a utilizării terenurilor;
- asigurarea accesului energiei din surse regenerabile la infrastructura rețelei de electricitate;

---

[2]Rezoluțiile Parlamentului European din 29 septembrie 2005 privind cota de energie regenerabilă în UE și propunerile de acțiuni concrete (JO C 227 E, 21.9.2006, p. 599), din 14 februarie 2006 privind utilizarea surselor regenerabile de energie pentru încălzire și răcire (JO C 290 E, 29.11.2006, p. 115), din 14 decembrie 2006 privind o strategie pentru biomasă și biocarburanți (JO C 317 E, 23.12.2006, p. 890) și din 25 septembrie 2007 privind o foaie de parcurs pentru energia regenerabilă în Europa (JO C 219 E, 28.8.2008, p. 82).

[3]Rezoluția Parlamentului European din 5 februarie 2014 referitoare la un cadru pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei (JO C 93, 24.3.2017, p. 79).

[4]Rezoluția Parlamentului European din 25 noiembrie 2010 intitulată „Către o nouă strategie energetică pentru Europa 2011-2020” (JO C 99 E, 3.4.2012, p. 64).

[5]Rezoluția Parlamentului European din 5 iulie 2011 referitoare la prioritățile în domeniul infrastructurii energetice ante și post 2020 (JO C 33 E, 5.2.2013, p. 46).

- limitarea rolului clauzei de revizuire din 2014, pentru a se evita renegocierea obiectivelor obligatorii.

În martie 2013, Parlamentul European a aprobat Perspectiva energetică 2050^[6] și a solicitat Comisiei să prezinte fără întârziere un cadru politic pentru 2030 care să includă etape și obiective privind emisiile de gaze cu efect de seră, sursele regenerabile de energie și eficiența energetică. În rezoluția sa acesta a subliniat, în special, importanța unui cadru normativ stabil pentru stimularea investițiilor în domeniul energiilor regenerabile, necesitatea unei abordări mai pronunțat europene în ceea ce privește politica privind sursele de energie regenerabile prin exploatarea la maximum a acordurilor de cooperare existente, precum și rolul specific pe care trebuie să-l aibă producția descentralizată de energie și microproducția. Parlamentul a invitat Comisia să prezinte o analiză și propuneri cu privire la exploatarea sustenabilă și mai eficientă a SRE în Uniunea Europeană.

În iunie 2016, Parlamentul a adoptat o rezoluție^[7] referitoare la raportul intermediar privind progresele înregistrate în domeniul energiei din surse regenerabile în care invită Comisia să prezinte un pachet mai ambițios privind clima și energia pentru 2030, care să crească la cel puțin 30 % obiectivul UE privind SRE și care să fie pus în aplicare prin intermediul unor obiective naționale individuale. Obiectivele deja convenite pentru 2020 trebuie luate ca bază minimă de referință în momentul revizuirii Directivei privind energia din surse regenerabile. La 17 ianuarie 2018, Parlamentul a susținut ca o pondere de cel puțin 35 % a energiei să provină din surse regenerabile până în 2030^[8] și a consolidat consumul din producția proprie de energie ca un drept.

În noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat o propunere de reformare a Directivei privind promovarea surselor regenerabile de energie (SRE). Acordul stabilea un obiectiv obligatoriu al UE de 32 % SRE până în 2030. Parlamentul European și Consiliul au adoptat formal textul în decembrie 2018 ([Directiva \(UE\) 2018/2001](#)). Statele membre trebuie să transpună Directiva revizuită în legislația națională până la 30 iunie 2021. Directiva revizuită va intra în vigoare la 1 iulie 2021.

Frédéric Gouardères / Francesca Beltrame
04/2019

---

[6]Rezoluția Parlamentului European din 14 martie 2013 referitoare la Perspectiva energetică 2050, un viitor cu energie (JO C 36, 29.1.2016, p. 62).

[7]Rezoluția Parlamentului European din 23 iunie 2016 referitoare la raportul intermediar privind progresele înregistrate în domeniul energiei din surse regenerabile (JO C 91, 9.3.2018, p. 16).

[8]<http://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20180112IPR91629/tinte-ambitioase-pentru-o-utilizare-mai-eficienta-si-mai-curata-a-energiei>

